

FOLKETINGET

Notat

Om behandlingen af lovforslag om indfødsrets meddelelse i folketingsalen og Indfødsretsudvalget

Indledning

IFU har anmodet Folketingets Lovsekretariat om at udarbejde et notat, som belyser visse spørgsmål angående processen for behandling af lovforslag om indfødsrets meddelelse i folketingsalen og i udvalget. Notatet skal danne grundlag for drøftelser i IFU om en eventuel revision af den nuværende proces for tildeling af dansk indfødsret ved naturalisation. Det fremgår af udvalgets henvendelse til Lovsekretariatet, at notatet skal belyse følgende:

5. september 2021
Lovsekretariatet
J.nr.: 18-001121-22

1. Baggrunden for at man har en ordning, hvor Udlændinge- og Integrationsministeriet behandler ansøgninger om dansk indfødsret, og IFU får forelagt visse ansøgninger med henblik på at beslutte, om der skal dispenseres fra indfødsretskravene, samt baggrunden for, at de enkelte ansøgere, som fremgår af lovforslaget, ikke undergives en individuel behandling og afstemning i folketingsalen, herunder i hvilket forum og hvornår denne ordning er etableret.
2. Mulighederne for at etablere en ordning, som medfører, at der ved behandlingen af lovforslag om meddelelse af indfødsret i folketingsalen debatteres og stemmes om hver enkelt ansøger på lovforslaget, samt hvilken proces der skal iværksættes, hvis en sådan ordning ønskes etableret, og hvem som kan eller skal iværksætte en sådan proces.

Sammenfatning

Notatet beskriver baggrunden for den nuværende ordning, hvor Udlændinge- og Integrationsministeriet behandler ansøgninger om dansk indfødsret, og IFU får forelagt visse ansøgninger med henblik på at beslutte, om der skal dispenseres fra indfødsretskravene. Det er fast praksis, at regeringen og et flertal blandt Folketingets partier på forhånd har aftalt, hvilke krav der skal opfyldes for, at en udlænding kan få dansk indfødsret ved naturalisation, og hvilke sager, som skal forelægges IFU. Denne ordning lader til at være be-

grundet i praktiske hensyn, så ministeren kan forberede lovforslag om indfødsrets meddelelse med en vis formodning for, at det støttes af et flertal i Folketinget.

Notatet beskriver desuden baggrunden for, at de enkelte ansøgere, som fremgår af lovforslaget, ikke undergives en individuel behandling og afstemning i folketingssalen. Så vidt ses har der siden grundlovens indførelse været et bredt ønske blandt Folketingets og tidligere Landstingets medlemmer om at undgå at behandle konkrete ansøgninger om indfødsret i folketingssalen af hensyn til de enkelte ansøgere. Det er umiddelbart også en fast og langvarig praksis, at der ikke foretages en individuel afstemning for hver ansøger, som er optaget på et lovforslag om indfødsrets meddelelse.

Endelig beskriver notatet mulighederne for at etablere en ordning, som medfører, at der ved behandlingen af lovforslag om meddelelse af indfødsret i folketingssalen debatteres og stemmes om hver enkelt ansøger på lovforslaget. En ændret procedure for behandlingen af lovforslag om indfødsrets meddelelse kan eksempelvis gennemføres, hvis der efter aftale med udlændinge- og integrationsministeren indføres en ny praksis, hvor der fremsættes et lovforslag pr. person, som foreslås naturaliseret. Alternativt kan der foretages en ændring af Folketingets forretningsorden, som indfører en særlig procedure for behandlingen af lovforslag om indfødsrets meddelelse. Det kan medføre visse praktiske vanskeligheder at indføre en sådan procedure med individuel behandling af ansøgere om indfødsret, på grund af et øget antal forhandlinger og afstemninger i folketingssalen.

1. Den nuværende ordning

Tildeling af dansk indfødsret ved naturalisation sker i samarbejde mellem udlændinge- og integrationsministeren og et flertal i Folketinget. Ministeren fremsætter to gange årligt et lovforslag om indfødsrets meddelelse, som oplister en række af udlændinge, som foreslås naturaliseret. Et flertal bestående af regeringen og en række partier indgår en aftale om, hvilke krav der skal opfyldes for, at en udlænding kan optages på lovforslaget. Den seneste aftale om indfødsret er indgået den 20. april 2021 mellem regeringen (Socialdemokratiet), Venstre, Det Konservative Folkeparti og Liberal Alliance, og aftalen er udmøntet i cirkulæreskrivelse nr. 9298 af 6. maj 2021 om naturalisation.

Udlændinge som opfylder cirkulærets krav, optages på det kommende lovforslag om indfødsrets meddelelse efter ansøgning til Udlændinge- og Integrationsministeriet og uden forelæggelse IFU. Cirkulæreskrivelsen om naturalisation angiver derudover en række situationer, hvor sager skal forelægges for IFU med henblik på, at udvalget kan beslutte, om der skal dispenseres fra kravene i cirkulæret. Personer, der er optaget på regeringens lovforslag om

indfødsrets meddelelse, vil derfor enten opfylde kravene i cirkulæreskrivelsen eller være optaget på lovforslaget efter forelæggelse for IFU.

Efter ministerens fremsættelse af et forslag til indfødsrets meddelelse behandles forslaget på samme måde som øvrige lovforslag. Forslaget behandles tre gange i folketingssalen, og det er muligt for ministeren og medlemmer at stille ændringsforslag. Under Folketingets behandlinger af lovforslaget foretages der ikke en individuel behandling og afstemning for hver enkelt ansøger på lovforslaget. Ifølge Folketingets forretningsorden bør et lovforslag ved 1. behandling drøftes ud fra principielle synspunkter uden nærmere gennemgang af enkeltheder, jf. § 11. Under 2. behandling kan der fremsættes udtalelser både om lovforslaget i almindelighed og om de enkelte paragraffer og om foreliggende ændringsforslag, og der stemmes i udgangspunktet om de stillede ændringsforslag efter forhandlingens slutning, jf. § 12. Under 3. behandling forhandles og stemmes der først om eventuelle ændringsforslag, derefter sættes lovforslaget som helhed til forhandling, og til sidst stemmes der om lovforslagets endelige vedtagelse, jf. § 13.

2. Baggrunden for den nuværende ordning

IFU har bedt Lovsekretariatet om at redegøre for baggrunden for, at man har en ordning, hvor Udlændinge- og Integrationsministeriet behandler ansøgninger om dansk indfødsret, og IFU får forelagt visse ansøgninger med henblik på at beslutte, om der skal dispenseres fra indfødsretskravene, samt baggrunden for, at de enkelte ansøgere, som fremgår af lovforslaget, ikke undergives en individuel behandling og afstemning i folketingssalen, herunder i hvilket forum og hvornår denne ordning er etableret.

2.1. Behandlingen af ansøgninger

Det har længe været praksis ved Folketingets behandling af lovforslag om indfødsrets meddelelse, at regeringen og et flertal blandt Folketingets partier på forhånd har aftalt, hvilke krav der skal opfyldes, for at en udlænding kan få dansk indfødsret ved naturalisation, og hvilke sager, som skal forelægges IFU. Denne ordning er som nævnt ovenfor beskrevet i den gældende cirkulæreskrivelse om naturalisation, som er udstedt på baggrund af en politisk aftale om indfødsret.¹ Siden naturalisationscirkulæret fra 2002 har de gældende naturalisationscirkulærer haft en ensartet indledende beskrivelse af arbejdsfordelingen mellem IFU og det relevante ministerium, jf. eksempelvis fra 2002-cirkulæret:

”Efter grundlovens § 44 kan ingen udlænding få dansk indfødsret uden ved lov. Naturalisation beror derfor udelukkende på lovgivningsmagtens bestemmelse. Lovforslag fremsættes to gange årligt af integrationsministeren.

¹ Den gældende cirkulæreskrivelse er cirkulæreskrivelse nr. 9298 af 6. maj 2021 om naturalisation, som gennemfører en aftale af 20. april 2021 mellem regeringen (Socialdemokratiet) og Venstre, Det Konservative Folkeparti og Liberal Alliance om indfødsret.

Retningslinierne beskriver de krav, der skal være opfyldt for, at regeringen uden forelæggelse for Folketingets Indfødsretsudvalg optager en ansøger på et lovforslag om indfødsrets meddelelse.

Personer, der er optaget på regeringens lovforslag om indfødsrets meddelelse, vil derfor enten opfylde kravene i disse retningslinier eller være optaget på lovforslaget efter forelæggelse for Folketingets Indfødsretsudvalg.”²

I et svar til IFU fra 2002 gav den daværende integrationsminister udtryk for, at ordningen var begrundet i praktiske hensyn på grund af antallet af ansøgninger om indfødsret:

”I mange år har der været en forståelse mellem regeringen og partier, der udgør et flertal i Folketinget, om meddelelse af indfødsret. Det store antal ansøgere gør det hensigtsmæssigt, at der inden fremsættelse af et lovforslag kan skabes klarhed over, hvilke ansøgere der på forhånd kan undlades optaget på lovforslaget, fordi de ikke opfylder de krav, som et flertal af Folketingets medlemmer ønsker at stille som betingelse for meddelelse af indfødsret. Det kan også være hensigtsmæssigt på forhånd at have afklaret, hvilke ansøgere der på forhånd klart opfylder betingelserne for at opnå indfødsret ved lov. Endelig kan det være hensigtsmæssigt ved en samrådsprocedure før lovforslagets fremsættelse at få afklaret, hvorledes et flertal af Folketingets medlemmer stiller sig til tvivlsomme sager. Denne fremgangsmåde, der ikke er reguleret i grundloven, er begrundet i praktiske hensyn.”³

Naturalisationscirkulærerne fra 1997-1999 beskriver en lignende ordning, men med en anden formulering. Det fremgår f.eks. af cirkulæret fra 1999:

”Cirkulæret indeholder retningslinier for meddelelse af dansk indfødsret ved naturalisation, jf. § 6, stk. 1, i lov om dansk indfødsret, jf. lovbekendtgørelse nr. 28 af 15. januar 1999. Retningslinierne beskriver den praksis, som Folketingets Indfødsretsudvalg følger i forbindelse med behandlingen af ansøgninger om naturalisation.

§ 1. Naturalisation kan meddeles til personer, der opfylder cirkulærets retningslinier for så vidt angår ophold, alder, vandel, restancer til det offentlige samt sprogfærdigheder. [...]

² Cirkulæreskrivelse nr. 55 af 12. juni 2002 om nye retningslinier for optagelse på lovforslag om indfødsrets meddelelse, tilgængelig her: www.retsinformation.dk/eli/mt/2002/55

³ L 36, 2002-03, bilag 14, besvarelse af spørgsmål nr. 6 og 7 af 4. december 2002 fra Folketingets Indfødsretsudvalg. Bilaget er tilgængeligt her: http://webarkiv.ft.dk/?samling/20021/udvbi-lag/ifu/l36_bilag17.htm

§ 2. Naturalisation meddeles ved lov efter Folketingets bestemmelse. De retningslinier, der er beskrevet i cirkulæret, kan kun fraviges af Folketinget. [...]

§ 26. Justitsministeriet undersøger, om ansøgeren opfylder betingelserne for naturalisation og optager i givet fald ansøgeren på et lovforslag om indfødsrets meddelelse. I særlige tilfælde sker optagelse på lovforslag efter forelæggelse for Folketingets Indfødsretsudvalg.”⁴

Før 1997 var praksis tilsyneladende, at der blev udstedt to naturalisationscirkulærer, hvoraf det ene var offentligt tilgængeligt og beskrev de overordnede kriterier for tildeling af indfødsret. Det andet var et fortroligt ”kontorcirkulære”, som havde mere detaljerede regler.⁵ Kontorcirkulæret blev eksempelvis omtalt under 2. behandling af lovforslag nr. L 11, 1994-95, og også her blev ordningen og arbejdsdelingen mellem ministeren og IFU begrundet med praktiske hensyn til ministerens udarbejdelse af lovforslaget. Bl.a. sagde Thor Pedersen (V) under forhandlingerne:

”Det betyder, at man ikke kan uddelegere det til en forvaltning at tildele dansk statsborgerskab eller at opstille kriterier for det. Men for at ministre, der har ansvarsområdet, ikke skal have et uoverskueligt problem, er det blevet kutyme, at man har givet en vejledning, en tilkendegivelse af, hvordan en minister kunne forberede sit lovforslag og forvente, at det kunne komme gennem Folketinget.

Det er så udmøntet i det, der hedder kontorcirkulæret, som ikke er andet end ministerens tjenestebefaling til de embedsmænd, der skal udarbejde lovforslaget. Det binder ikke Indfødsretsudvalget, og det binder ikke Folketinget.”⁶

Indfødsretsudvalgets daværende formand, John Vinther (KF) udtalte bl.a. følgende:

”Hr. Thor Pedersens gennemgang af det retlige, det juridiske grundlag er naturligvis fuldstændig korrekt. Men det ændrer ikke ved det faktum, at da vi i tidernes morgen i udvalget drøftede retningslinjerne, meddelte vi ministeriet, hvilket retningslinjer udvalget var kommet frem til.

Ministeriet indarbejdede disse retningslinjer i kontorcirkulæret. Med andre ord: Kontorcirkulæret er den retningslinje, hvormed ministeriet fik at vide, at hvis man behandlede sagerne efter det skema, ville man ikke få problemer med udvalget.

⁴ Cirkulære nr. 90 af 16. juni 1999 om dansk indfødsret ved naturalisation, tilgængelig her: www.retsinformation.dk/eli/mt/1999/90

⁵ Eva Ersbøll, Dansk indfødsret i international og historisk belysning, Jurist- og Økonomforbundets Forlag, 2008, s. 674

⁶ Folketingstidende 1994-95, forhandlingerne s. 1667. Tilgængelig her: www.folketingstidende.dk/ebog/19941F1?s=1670

Det er naturligvis også det, der ligger til grund for, at Det Konservative Folkeparti fortsat, indtil vi kan finde et flertal, der vil ændre kriterierne, respekterer kontorcirkulæret. Den eneste måde, vi kan komme uden om det på, er ved at lave ændringsforslag, og vi vil ikke, og jeg gentager, vil ikke have enkeltssager i salen.”⁷

Dorte Bennedsen (S) udtalte bl.a. følgende:

”Det, det handler om, er, at vi har disse retningslinjer. Ministeriets embedsmænd lægger dem til grund, når de behandler sagerne. Men ministeriets embedsmænd er forsigtige folk, og da verden ikke er et stykke kvadreret papir, som man kan putte mennesker ind i, så er der sager, hvor man må sige, at de ligger på grænsen. Og netop ud fra en forsigtighedsvurdering bringer ministeriets embedsmænd disse sager for udvalget sammen med alle de sager, hvor folk har været involveret i et eller andet med narko. Vi har bedt om, at alle narkosager, små eller store, skal forelægges for udvalget.”⁸

2.2. Behandling af hver enkelt ansøger i folketingsalen

Så vidt ses har der siden grundlovens indførelse været et bredt ønske blandt Folketingets og tidligere Landstingets medlemmer om at undgå at behandle konkrete ansøgninger om indfødsret i folketingsalen af hensyn til de enkelte ansøgere. Historisk set er det ofte forekommet, at behandlinger af lovforslag om indfødsrets meddelelse i Folketingssalen og Landstingssalen har været behandlet meget kortfattet, hvor få eller ingen medlemmer har taget ordet under forhandlingerne. Til gengæld blev de enkelte ansøgninger grundigt behandlet i det lovforberedende arbejde i ministeriet og udvalgsarbejdet.

Ved overgangen fra enevælde til demokrati blev kompetencen til at tildele indfødsret til udlændinge gennem naturalisation overført fra kongen til lovgivningsmagten. Ved Rigsdagens behandling af de første lovforslag om indfødsrets meddelelse, var der tilsyneladende ikke fastlagt en klar procedure for, hvordan forslagene skulle behandles, og de første lovforslag om meddelelse af indfødsret varierer derfor mht. visse procedurer. Rigsdagen behandlede det første lovforslag om meddelelse af indfødsret i 1850. Forslaget angik 10 ansøgere, og det blev først forelagt Folketinget. Forslaget blev fremsat af indenrigsministeren, som fandt det rigtigst at henvise forslaget til behandling i et udvalg, inden det blev behandlet i Folketinget, da forslaget angik ”et ikke ringe Antal forskellige Personer, med hensyn til hvilke der muligt ville være anledning til at indhente specielle Oplysninger”. Det blev dog besluttet med ministerens tilslutning, at forslaget først blev behandlet i folketingsalen, hvor

⁷ Folketingstidende 1994-95, forhandlingerne s. 1670-71. Tilgængelig her: www.folketingstidende.dk/ebog/19941F1?s=1670

⁸ Folketingstidende 1994-95, forhandlingerne s. 1671. Tilgængelig her: www.folketingstidende.dk/ebog/19941F1?s=1670

visse principielle spørgsmål først kunne behandles, og herefter blev særlige spørgsmål om de enkelte ansøgere forhold drøftet under en udvalgsbehandling. Et af de principielle spørgsmål, som blev behandlet under førstebehandlingen, var, om det var passende at meddele indfødsret til tre tyske ansøgere, så længe Danmark var i krig med Tyskland.⁹

Under 2. behandlingen af et lovforslag om indfødsrets meddelelse i folketingsåret 1946-47 udtrykte et folketingsmedlem betænkeligheder i forbindelse med en af de personer, som var optaget på lovforslaget. Medlemmet rejste spørgsmålet i folketingssalen, fordi hans parti ikke var repræsenteret i IFU. Både medlemmet og udvalgets formand gav udtryk for den opfattelse, at der var tradition for, at enkeltpersoners forhold ikke blev drøftet i folketingssalen under behandlingen af lovforslag om indfødsrets meddelelse:

"Paul Holt: Da vor Gruppe ikke har haft Lejlighed til at deltage i Udvalgsarbejdet, har vi ikke kunnet fremføre visse Betænkeligheder i Forbindelse med en af de Personer, der er optaget paa Lovforslaget om Indfødsrets Meddelelse, og jeg vil da tillade mig ved denne anden Behandling at rette det Spørgsmaal til den højtærede Indenrigsminister, hvorvidt der foreligger Oplysninger vedrørende den Person, som i Lovforslaget er nævnt under Nr. 68, Ida Margrethe Mathilde Madsen Gerst. Der foreligger nemlig ikke i det trykte Materiale, vi har til Raadighed her, nogen Oplysninger herom. Der er visse Betænkeligheder, der gør sig gældende over for den paagældende, og jeg vil derfor spørge den højtærede Minister, om han er opmærksom paa, at hun f. Eks. er nævnt i Centralkartoteket, og at der er visse Forhold, som bør undersøges nøjere, inden man meddeler hende dansk Indfødsret.

[...]

Ordføreren (Hauch): Jeg skal tillade mig at sige til det ærede Medlem Hr. Paul Holt, at det altid har været Skik i Rigsdagen, saavel i dette høje Ting som i det andet høje Ting, at man ved Behandlingen i Salen af Lovforslaget om Indfødsrets Meddelelse ikke kommer ind paa Diskussioner om enkelte navngivne Personer.

[...] Jeg vil dernæst gøre den Bemærkning til det ærede Medlem, at naar vi nu har den Skik, vilde det, i hvert Fald set fra mit Synspunkt, være at anbefale det ærede Medlem i et andet Tilfælde af lignende Art at henvende sig enten til Udvalgets Formand eller til et af Udvalgets Medlemmer og paa den Maade gøre sine Betragtninger gældende over for Udvalget.

[...]

Paul Holt: Jeg anerkender fuldt ud det berettigede i, at vi her i Tinget ikke kan diskutere Enkeltpersoners Forhold i denne Forbindelse, og naar jeg har set mig tvungen til ved denne Lejlighed at føre Spørgsmaalet frem,

⁹ Eva Ersbøll, Dansk indfødsret i international og historisk belysning, Jurist- og Økonomforbundets Forlag, 2008, s. 591f.

skyldes det Omstændigheder vedrørende mig personlig, der har hindret mig i at kunne gøre det paa anden Maade. Naar Tinget faar forelagt et Lovforslag og skal tage Stilling til en Række Personers Indlemmelse i det danske Samfund, da er det efter min Mening naturligt, hvis det er, nødvendigt ja, hvis blot et eneste Medlem mener det nødvendigt, at fremføre en saadan Sag, og Tingets Medlemmer har, hvis blot eet Medlem ønsker det, fuld Ret til at faa meddelt de fornødne Oplysninger.

Jeg tillader mig derfor at foreslaa, at Lovforslaget henvises til en kort Udvalgsbehandling, saaledes at der kan gives det ene Medlem, som har fremført denne Sag, Lejlighed til over for Udvalget at stille en Forespørgsel, og jeg skal saa undlade her at stille yderligere Forespørgsler, naar jeg faar Lejlighed til at faa en Samtale med Udvalgets Formand og faa at vide, hvorledes Sagen ligger. [...]”¹⁰

I 1976 blev det af indenrigsministeren omtalt som historisk, at Fremskridtspartiets medlem af Indfødsretsudvalget stillede ændringsforslag om, at en konkret person skulle udgå af et lovforslag om indfødsrets meddelelse og samtidig omtalte den konkrete sag i folketingsalen.¹¹

I 1978 tog et medlem af Fremskridtspartiet (Glensgård) igen ordet under en 2. behandling af et lovforslag om indfødsrets meddelelse og problematiserede, at der med lovforslaget ville blive givet indfødsret til en person, som havde fået 6 måneders fængsel for indsmugling af 4½ kg hash. Medlemmet stillede imidlertid ikke et ændringsforslag fordi den konkrete person dermed kunne identificeres. Medlemmet udtalte bl.a. under forhandlingerne:

”Det et usædvanligt, at et medlem tager ordet under en behandling om indfødsret. Når jeg alligevel gør det, sker det ud fra to forudsætninger. Den ene er, at jeg har afstået fra at stille et ændringsforslag om, at en enkelt af de personer, hvis indfødsret folketinget senere skal tage stilling til, skal udgå. Det var min oprindelige mening. Men på den måde, lovforslaget rent teknisk er udarbejdet på, ville man derved trække en enkelt person ud ved navns nævnelse og sige: denne ene person ud af alle dem, som skal have indfødsret, skal efter min mening ikke have det. Det kan være meget uheldigt, specielt for den ene person, som rent faktisk i offentligheden har fået det.

[...]

Jeg beklager, at vi skal give denne mand indfødsret. Det er jeg nødt til, fordi jeg altså ikke ønsker den pågældendes navn frem, men jeg håber, at det, der nu er sket i indfødsretsudvalget, gør, at vi ikke fremover bliver sat i en så urimelig situation.”¹²

¹⁰ Rigsdagstidende 1946/47, forhandlingerne (Folketinget), spalte 2123-2126

¹¹ Folketingstidende 1975-76, folketingets forhandlinger, sp. 10507

¹² Folketingstidende 1978-79, folketingets forhandlinger, sp. 1290-91.

I 1981 stillede Fremskridtspartiet ændringsforslag om at tre identificerbare personer skulle udgå af et lovforslag om indfødsrets meddelelse. Fremskridtspartiets ordfører beklagede, at ændringsforslagene skulle diskuteres i folketingsalen, men forklarede, at det udelukkende skyldtes, at man ikke havde kunnet blive enige i indfødsretsudvalget.¹³

Fra 1988 forekom det jævnligt, at Fremskridtspartiet stillede ændringsforslag om at konkrete ansøgere udgik af lovforslag om indfødsrets meddelelse, og at sager blev omtalt i folketingsalen. Fra 1990'erne blev det mere udbredt at fremsætte ændringsforslag også blandt andre partier, og i visse tilfælde blev konkrete sager også omtalt i folketingsalen.¹⁴

I oktober 1988 anmodede indfødsretsudvalget Justitsministeriets Lovafdeling om at oplyse, om personsager behandlet i udvalget, og hvori der indgik fortrolige oplysninger, kunne behandles i folketingsalen. Justitsministeriet vurderede, at det ikke var strafbart at omtale sådanne sager i folketingsalen, men udtalte også, at det ville være betænkeligt generelt at foretage en ændring af Folketingets mangeårige praksis, hvorefter oplysninger om lovforslagets enkelte ansøgere ikke gøres til genstand for drøftelser i folketingsalen.¹⁵ I en ny vurdering fra 9. oktober 1991 udtalte Justitsministeriet, at Folketingets formand ikke kunne forhindre fremsættelsen af ændringsforslag, der indebar en videregivelse af sagligt relevante, fortrolige oplysninger, forudsat at videregivelsen skete i saglig og tilbørlig form.¹⁶

2.3. Afstemning i salen om hver enkelt ansøger

Så vidt ses har det siden grundlovens indførelse været fast praksis, at flere personer kunne være oplyst på et lovforslag om indfødsrets meddelelse, og at der ikke blev foretaget en individuel afstemning for hver ansøger.

Ved Folketingets behandling af det første lovforslag om indfødsrets meddelelse i 1850, som angik 10 ansøgere, blev det under 3. behandlingen af lovforslaget drøftet, hvorvidt der skulle stemmes om hele lovforslaget samlet, eller om der skulle stemmes om hver enkelt ansøger. Grundtvig foreslog under behandlingen, at man i det mindste opdelte forslaget i to dele, så det fremgik, hvilke ansøgere, som et enstemmigt Folketing kunne give indfødsret. Formanden fastholdt dog én samlet afstemning om lovforslaget, da der ikke forelå et "særdeles paatrængende Tilfælde". Lovforslaget blev derefter vedtaget enstemmigt i sin helhed og oversendt til Landstinget. Under Landstingets 2. behandling af lovforslaget fik Landstinget mulighed for at stemme om hver

¹³ Folketingstidende 1980-81, folketingets forhandlinger, sp. 6756 ff.

¹⁴ Eva Ersbøll, Dansk indfødsret i international og historisk belysning, Jurist- og Økonomforbundets Forlag, 2008, s. 650 ff, 667 og 670.

¹⁵ Eva Ersbøll, Dansk indfødsret i international og historisk belysning, Jurist- og Økonomforbundets Forlag, 2008, s. 651f

¹⁶ Eva Ersbøll, Dansk indfødsret i international og historisk belysning, Jurist- og Økonomforbundets Forlag, 2008, s. 655 ff

enkelt af ansøgerne, men ingen ønskede at benytte denne mulighed, og under 3. behandling blev det enstemmigt vedtaget.¹⁷

Under Folketingets behandling af det andet lovforslag om indfødsrets meddelelse, som vedrørte 16 personer, blev der under 2. behandlingen foretaget en individuel afstemning om hver enkelt ansøger.¹⁸ Herefter har det så vidt ses været fast praksis, at der stemmes om et lovforslag om indfødsrets meddelelse som samlet forslag, ligesom ved andre lovforslag. Dog kan der stemmes om ændringsforslag om, at en eller flere personer udgår af et lovforslag om indfødsrets meddelelse.

3. Muligheden for at indføre individuel behandling og afstemning

IFU har bedt Lovsekretariatet vurdere mulighederne for at etablere en ordning, som medfører, at der ved behandlingen af lovforslag om indfødsrets meddelelse i folketingsalen forhandles og stemmes om hver enkelt ansøger på lovforslaget, samt hvilken proces, der skal iværksættes, hvis en sådan ordning ønskes etableret, og hvem som kan eller skal iværksætte en sådan proces.

En ændret procedure for behandlingen af lovforslag om indfødsrets meddelelse kan formentlig indføres på adskillige måder.

I dag er det fast praksis, at lovforslag om indfødsrets meddelelse indeholder en længere liste af personer, som med lovforslaget foreslås tildelt dansk indfødsret ved naturalisation. Eksempelvis var der optaget 1944 personer på lovforslag L 227, 2020-21 til lov om indfødsrets meddelelse. Et lovforslag om indfødsrets meddelelse behandles i udgangspunktet efter samme procedure som øvrige lovforslag, og taletidsreglerne i Folketingets forretningsorden giver således i udgangspunktet ikke mulighed for, at der under forslagens behandling i folketingsalen, foretages en individuel forhandling om hver enkelt ansøger.

Den nuværende procedure ville eksempelvis kunne ændres, hvis der blev indført en praksis om, at der blev fremsat et særskilt lovforslag for hver enkelt udlænding, som foreslås naturaliseret. Hermed ville hver enkelt sag kunne forhandles og stemmes om individuelt. En sådan ordning ville kræve, at der blev indgået aftale med udlændinge- og integrationsministeren om en ændret procedure for fremsættelsen af lovforslag om indfødsrets meddelelse. Dette

¹⁷ Eva Ersbøll, Dansk indfødsret i international og historisk belysning, Jurist- og Økonomforbundets Forlag, 2008, s. 597ff

¹⁸ Eva Ersbøll, Dansk indfødsret i international og historisk belysning, Jurist- og Økonomforbundets Forlag, 2008, s. 599 og 603.

kunne eksempelvis være en del af en kommende indfødsrets aftale, og ordningen kunne af ministeren indskrives i cirkulæreskrivelsen om naturalisation.

Alternativt kan Folketinget vedtage en ændring af Folketingets forretningsorden, som indfører en særlig procedure for behandlingen af lovforslag om indfødsrets meddelelse, hvorved der forhandles og stemmes om hver enkelt person, som er optaget på lovforslaget. Et sådant forslag kan fremsættes af et enkelt medlem, eller udarbejdelsen af et forslag kan iværksættes efter aftale i Udvalget for Forretningsordenen.

Efter den gældende forretningsorden for Folketinget, vil det i et vist omfang være muligt at opnå en individuel afstemning ved at fremsætte forslag om, at en eller flere personer udgår af lovforslaget i forbindelse med 2. og 3. behandlingen af et lovforslag. De nuværende regler tillader imidlertid i udgangspunktet ikke, at der foretages en særskilt forhandling for hvert ændringsforslag.

Det kan medføre visse praktiske vanskeligheder at indføre en procedure med individuel behandling og afstemning i folketingsalen om hver enkelt ansøger. Folketinget behandler omkring 200 lovforslag hvert år, og en ny proces med individuelle behandlinger ville kunne antallet af forhandlinger og afstemninger i folketingsalen markant.